

МѢСЕЧНО ИЛЮСТРОВАНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Год. IX.

Апрѣль 1900

Брой 4.

 Умоляваме всички наши настоятели, до които изпратихме по нѣколко екземпляра отъ брой I., „Хр. СВѢТЪ“, да ни повърнатъ колкото имъ сѣ останали.

Администрацията.

Какъ да освещаваме Недѣлния день.

Едно отъ назначенія на Недѣлния день е да достави почивка отъ обикновенитѣ прѣзъ шестѣ дни на седмицата трудове съ цѣль да се укрѣпи тѣлото и приготви по-добъръ за работата на друга седмица.

Самъ Богъ, който никога не се уморява, си почива отъ работата на сътворението свѣта въ седмия день и съ това остави примѣръ на всички чловѣци.

Въ Новия Завѣтъ слѣдъ пълното въвеждане на християнската наредба нѣма нищо, което да показва, че е била отмѣнена старата заповѣдь да се пази единъ день въ седемъ деня като день на почивка. Деньтъ подлежи на измѣнение,*) но не и съществената заповѣдь за освещение единъ день на Господа и за почиване прѣзъ този день

отъ обикновенитѣ прѣзъ шестѣ дни трудове. И тѣй, като трѣбва да почиваме въ Недѣлния день, то естествено слѣдва, че не трѣбва да се занимаваме въ него съ обикновенитѣ си свѣтски занятия. Търговецътъ трѣбва въ този день да затвори магазина си и да се освободи отъ мислитѣ и често безпокоителнитѣ грижи, що сѣ го измѣчвали прѣзъ шестѣ дни на седмицата. Сѣщо и запаятчиата и чирактѣ и слугата и най-простиятъ работникъ трѣбва да почива. Какво велико благословение е наистина това!

Но почивка отъ обикновени трудове не е единичната цѣль на Недѣлния день. Друга и по-висока цѣль за почивката въ този день е била да достави на чловѣка улеснения за свещени занятия — да има чловѣкъ спошение съ укротителнитѣ и душезадоволителни прѣдмети на едно духовно и свето небе, за което чловѣчeskото естество е било първоначално приспособено, и безъ което това естество не може да бѣде здраво и честито. Заради това естествено е да се събираме въ този день на поклонение въ Божия домъ, да участвуваме въ общественитѣ молитви и да слушаме духовно поучение, назначено да даде духовна храна за подкрѣпление на душитъ ни. Свещенослужителитѣ сѣ длѣжни да даватъ въ този день такива поучения, които да отговарятъ на духовнитѣ нужди на тѣхното паство. Тѣ сѣ въ положение да узнаятъ нуждитѣ на паството си, и да държатъ наиздателни слова отъ амвона всѣки Недѣленъ

*) Това сѣ отричали само така нарѣченитѣ Сабатаряни или Сѣботници, които най-напрѣдъ се подигнаха около 1500 год. и малката секта Сѣботници Адвентисти.

день. Всѣки свещенослужителъ трѣбва да бѣде дълбоко проникнатъ отъ своята отговорностъ за да може да води своето паство въ пътя на правдата и истината. Апостолъ Павелъ казва: „какъ ще повѣруватъ въ Тогози, за когото не сж чули?“ (Рим. 10; 14). И пакъ „да не оставяме събирането си, както иматъ обичай нѣкои си, но да се подканяме единъ другий.“ (Евр. 10; 25).

Въ Недѣлния день е прилично да се извършва *домашно богослужение*. Домашниятъ олтарь, отъ който трѣбва да се приносятъ приношения на хваление и благодарностъ къмъ Бога, не трѣбва да се прѣнебрѣгва и прѣзъ другитѣ седмични дни, но въ Недѣлния день не може да има никакво извинение за такъво прѣнебрѣжение. Всичкитѣ членове на семейството трѣбва още въ началото на деня да се събиратъ и благоговѣйно да слушатъ, като се чете една кратка глава отъ Свещеното Писание, четенето може да бѣде придружено съ кратки тълкования, и тогазъ всички да колѣничатъ прѣдъ Бога и да просятъ Божието благословение. Домовладиката, разбира се, трѣбва да води въ молитва и на края всичкитѣ членове на дома могатъ да се присѣдинятъ и да изговорятъ наедно Господнята Молитва. „Словото Христово да се вселява въ васъ богато съ всѣка прѣмъждростъ; учѣте се и вразумѣвайте се въ псалми и пѣния и пѣсни духовни, като пѣете Господу съ благодать въ сърдцата си.“ (Кол. 3; 16). Това впушава, че добръ ще бѣде да се захваща и домашното богослужение съ духовна пѣсепъ.

Разговоръ върху божественитѣ истини е друга длъжностъ на всѣко семейство както и на всѣкой Християнинъ въ Господния день. Първобитнитѣ християни имали обичай да се поздравляватъ въ Недѣлния день съ думитѣ, „Господъ възкръсна.“ Разговорътъ на Христа и Неговитѣ ученици се е отнасялъ почти изключително върху такива прѣдмети, дори и въ други дни. Ако мѣдрованieto, което бѣше въ Христа, е и въ насъ, то до колкото е това тѣй, и благодатъта, която бѣше въ Него, ще се влѣе въ нашитѣ устни, защото отъ „изобилието на сърдцето говорятъ устата.“

Сжщо и всѣкой Християнинъ трѣбва частно да се занимава съ своето духовно подобрене, като прилѣжно чете и изучава словото Божие, изпитва сърдцето си, размиш-

лява върху миналия си животъ, великото дѣло на изкуплението, смъртъта, сжда, вѣчността, и сжщеврѣмено излива и душата си въ молитва прѣдъ Бога; тѣзи сж длъжности за всѣкой день, но особено за този день, който доставя толкова улеснения и причини за такива занятия. „Колко обичамъ азъ закона Ти; всѣкъ день е той поучение мое.“ (Пс. 119; 97)

Съгласно съ естеството и цѣльта на Недѣлния день е да посвещаваме една частъ отъ този день на благотворителни и милостиви дѣла. Господъ нашъ, който ни е оставилъ примѣръ да ходимъ по Неговитѣ стѣпки, чрѣзъ Своята практика ни призовава на тѣзи трудове на любовъ. Споредъ както имаме благоврѣмие ние трѣбва „да струваме добро на всички, особено на тѣзи, които сж отъ домочадието на вѣрата.“

Нека помнимъ, че този день ни приспособява, ако го освещаваме Господу, както подобава, за работата на другитѣ дни. За да може да се постигне напълно въ насъ цѣльта на Недѣлния день, ние не трѣбва токо слѣдъ изминаванетоъ му да се впускаме въ онѣзи занятия и удоволствия, които развалятъ добритѣ впечатления и душовната полза, що сме получили въ този день.

Друга важна длъжностъ свързана съ Недѣлния день и която не се ограничава само на този день, е да спомагаме и на други да го пазятъ и освещаваатъ. „Да не вършишъ въ него никоя работа, ни ти, ни синъ ти, ни дѣщеря ти, нито слугата ти, нито слугицята ти, нито скотътъ ти, нито чужденецътъ ти, който е отъжтрѣ вратата ти.“ Наша длъжностъ е въ това отношение да струваме добро на нашия съсѣдъ и братъ; наша длъжностъ е да не „търпимъ грѣха“ и нарушаваме една Божия заповѣдь.

Всички здравомислящи и живи християни въ нашето отечество сж безсѣмѣнно посрѣщнали съ одобрение „закона за празнуване Св. Недѣля и други празници,“ който е вече туренъ въ дѣйствие, ако и да остава той още много да се желае. Споредъ насъ ползата отъ този законъ се свършено неутрализира отъ пристрастния начинъ, по който той се отнася къмъ крѣчмитѣ, *) на

*) Уводната статия на „Хр. Свѣтъ,“ за м. Мартъ, бѣше вече напечатана, когато се заглѣли изъ улицитѣ на гр. Русе горѣспоменатиятъ законъ. Въ него ние видѣхме, че на крѣч-

които позволява да отварятъ отъ 11 часа прѣдъ пладнѣ всѣки Недѣленъ день. Ако слѣдъ черковенъ отпускъ ся объяви, че ще се държи сказка или какво да е поучително слово въ нѣкоя зала или читалище, ние се боимъ, че кръчмитѣ ще могатъ всѣкога да конкуриратъ и да привличатъ повече хора отколкото кой да е сказчикъ. Дѣ остава тогазъ ползата отъ празнуването на Недѣлния день, когато законътъ дава право на кръчмитѣ да се пълнятъ най-много въ този день? Може ли да се освещава Недѣлния день въ кръчмитѣ? Злото произлиза отъ това, което неведнѣжъ сме казвали, че не само болшинството на християнитѣ въ нашето отечество но и нашитѣ законодатели гледатъ на Недѣлния день като на день увеселителенъ, а не *день, който трѣбва да се освещава Господу.*

Единъ воененъ списатель въ Палестина.

(Прѣди Христа 1500 г.)

Мотиката и лопатата сж сторили много въ послѣднѣо врѣме за да изровятъ изъ земята лѣтописитѣ на доисторическа Палестина. Облацитѣ постепенно сж се издигнали, докато най-послѣ виждаме тайнственитѣ земи подъ тѣхъ. Наскоро прочетенитѣ клинообразни записки на поегиптената Палестина, написани дълго врѣме прѣди епохотворнитѣ завоевания на Исуса Навина, особено, хвърлятъ странна свѣтлина върху тази страна и народитѣ ѳ. То е сжщо, ако нѣкои по-ранни записки за Британия бѣха ни внезапно открили състоянието на онази страна дълго врѣме прѣди нашествието на Юлия Цезаря.*) Въ военнитѣ походи на древната Палестина, както и въ военнитѣ походи на новейшия свѣтъ, на военнитѣ списатели, които придружаватъ походнитѣ войски, ние длѣжимъ всичкото си знание за тѣзи походи. Слѣдствието е, че нашитѣ харти за Палестина и Сирия въ врѣмената на великитѣ Фараони, когато тѣзи страни ставали египетски провинции, сж обогатени съ странни и поучителни подробности.

митѣ се позволява да отварятъ отъ 11 часа нататѣкъ всѣки Недѣленъ день, а не отъ петъ часа, както погрѣшно писахме. Съ това, обаче, законътъ дава много по-голямъ privilegium на кръчмаритѣ, което е още повече за съжаление.

*) На 55 г. прѣди Христа.

Лѣтописитѣ, за които искаме сега да поговоримъ, ни принасятъ назадъ до врѣмето, когато Египетъ владѣялъ голѣми Азиатски области отъ главното си сѣдалище на рѣката Нилъ, тѣй както Великобритания днесъ владѣе далечната Индия. Египетъ билъ дѣйствително великата завоевателна и управляюща сила на Западна Азия. Трудно е да разберемъ факта, че прѣзъ почти четири столѣтия — то естѣ, колкото е траяла Римската окупация на Великобритания — Египетъ държалъ Палестина като завоевана провинция, обява да плаща опрѣдѣлена данъ.

Въ походитѣ на великия Тахутмесъ III., много по-великъ войникъ и владѣтель нежелни знаменитиятъ Рамесесъ II., романтичнитѣ приключения и завоевания и славата отъ широка империя се виждатъ до размѣръ, който рѣдко се е надминувалъ. Сирийскитѣ походи на този великъ Фараонъ въ петнадесетото столѣтие прѣди Христа сж имали много важни слѣдствия, най-голѣмото отъ които е свѣтлината, що тѣ хвърлятъ върхъ географията и топографията на Палестина нѣколко столѣтия прѣди заселяването подъ Исуса Навина. Въ този раненъ вѣкъ за първъ пѣтъ срѣщаме имена на мѣста въ Палестина, които сега сж много добръ познати намъ. Имената на повече отъ сто вътрѣшни градове или села сж били записани на Карнакския храмъ отъ завоевателния Тахутмесъ като трофеи на неговитѣ войни. Въ днитѣ на този мощенъ царъ, Египетъ като че е прѣдварвалъ Римския гений и за завоевание и управление.

Професоръ Флиндерсъ Петри въ своето съчинение*) е прѣвелъ нѣкои твърдѣ картинни записки за приключения въ Палестина записани отъ одного отъ военнитѣ списатели, който е придружавалъ Фараонитѣ въ военнитѣ имъ походи и е прославилъ дѣлата имъ въ депешни, писани на бойното поле. Както сегашнитѣ военни кореспонденти тѣзи списатели ни даватъ живи и отъ първа рѣка картини за случкитѣ на похода, и списательтъ, който придружавалъ войската на Тахутмеса, ни е далъ цѣлни взглядове за романтичността и дѣйствителността, „блесъка и обстоятелствата на славната война“ въ Палестина въ неговото врѣме. Дългитѣ

*) „A History of Egypt,“ vol. ii.; The XVII-th and XVIII Dynasties. Methuen.

маршировки, труднитѣ хълмове, опаснитѣ долини, и засади, биткитѣ и обсадитѣ, капитулиранията и плячкитѣ—всички се описватъ съ изкусна и опитна ржка. Живостѣта на пѣкон отъ тѣзи записки нерѣдко напомня на читателя за страницитѣ на Тукидида.

Въ отдѣла на Палестинска география, Професоръ Петри се е ползувалъ отъ разказа на писателя за първото настѣпване къмъ Магедонъ, онова сѣдбоносно бойно поле, за което повѣствува историята. Пунктътъ, дѣто войската напуснала крайморското поле и настѣпила навѣтрѣ прѣзъ хълмоветѣ, точната долина, прѣзъ която прѣминала войската, слѣдъ протестъ къмъ царя, сѣ добръ отбѣлѣзани отъ Професора Петри, слѣдъ внимателно изучаване и сравняване запискитѣ на военния писателъ. Слѣдующето е съкращение на главнитѣ събития.

На деня на своето коронясване Тахутмесъ се намѣрилъ на градъ Газа. Войската извървѣла въ дванадесетъ деня 400 километра. Десетъ деня по-послѣ той извървѣлъ съ войската си 150 километра по-далечъ къмъ Кармилъ. На Ехемъ, една крѣпостъ при подножието на хълмоветѣ, той си починалъ нѣколко деня, и тогазъ рѣшилъ да прѣмине планината прѣзъ една опасна долина, въ която той билъ като пазачъ за да оздрави безопасното прѣминуване на войската, която минала безопасно до часа единъ слѣдъ пладнѣ. На другата заранъ той спечелилъ побѣда при Магедонъ, която побѣда сломила силата на съюзнитѣ Сирийски военачалници. Професоръ Петри отождествява Ехемъ съ днешната Ямния, и опасната долина съ Арахската долина. Днесъ туристътъ може да мине прѣзъ сѣщитѣ мѣста съ малката харта на Професора Петри въ ржка и да си възстанови сцената тѣй живо описа на разказа на военния писателъ за битката при Магедонъ.

„На 21-ия день на мѣсець Нахонъ, деньтъ на празника на поволуието, ей сѣщия день на царското коронясване, даде се заповѣдъ на всичката войска да погегли напредъ . . . , Негово Величество тръгна съ колесницата си украсена съ военни оръжия, като рогове въоръжени съ талони, Господарь на крѣпостѣта, като Мену Тивски, и баща му Аменъ-Ра укрѣпѣваше мишицѣ му; (южнянтъ) рогъ на войската на Негово Величество бѣше . . . на единъ хълмъ на югъ (отъ водата) Кина; сѣверниятъ рогъ на сѣвoro западъ отъ Макета (Магедонъ); Негово Величество посрѣдъ тѣхъ, а богътъ Аменъ бѣше защита за неговото тѣло (и сила) за неговитѣ стави.

„Тогазъ Негово Величество ги побѣди на чело на войската

си. Когато тѣ видѣха че Негово Величество ги побѣждава, тѣ се разбѣгаха (къмъ) Макета (Магедонъ), като ужасени душой; тѣ оставиха конетѣ си и сребърнитѣ си и златни колесници, и бѣха изтеглени за дрехитѣ си въ града, защото мѣжетѣ затвориха портитѣ на града, и (спуснаха) дрехи за да ги изтеглятъ въ града. Тогазъ ако войницитѣ на Негово Величество не бѣха се прѣдали да грабятъ нѣщата на неприятеля (тѣ щѣха да прѣвзематъ) Макета въ онзи моментъ Страхътъ на Негово Величество влѣзе (въ сърдцата имъ), оръжията имъ отслабнаха неговата дзядима имъ надѣбѣ. Конетѣ имъ и златнитѣ и сребърни колесници бидоха заплѣпени, защото бѣха изненадани крѣпоститѣ имъ мѣже лѣжаха като риби на земята.

„Великата войска на Негово Величество се спре да приброп плячката си. Ето прѣвзе се шатърътъ на (кѣлтия) неприятелъ, (въ) който (бѣше неговътъ) спивъ Цѣлата войска се зарадва, и отдаде хвала на Алена (за побѣдата), що бѣ далъ на своя спивъ (и прославиха) Негово Величество и възвисиха неговитѣ побѣди. Донесоха плячката, що зеха, ржцѣ на (убититѣ), на живи плѣнници, коне, златни и сребърни колесници“

Сѣщитѣ записки даватъ забѣлѣжителенъ погледъ врѣхъ цивилизацията и богатството на страната, както ги относѣ узнаха и населенитѣ тамъ Израилѣне чрѣзъ сношението си съ тѣхъ посрѣдствомъ Финикийцитѣ. Между плѣненитѣ нѣща сѣ двадесетъ и двѣ колесници, позлатени и украсени съ скъпоцѣнни камъне, златни кутии съ двойни дръжки, 1784 фунта златни прѣстени, и 966 фунта сребърни прѣстени, една статуя съ златна глава; маси и столове позлатени, и едно златно орало.

Като слѣдствие отъ този побѣдоносенъ походъ и послѣдующето окупиране на страната, Тахутмесъ ни е прѣдалъ списъка, на Палестинскитѣ градове, за които вече говорихме. Тѣзи съставляватъ знаменитиятъ трофеенъ списъкъ, написанъ отъ завоевателя на великия храмъ въ Карнакъ, и въ послѣдни години тѣ сѣ цѣнили отъ Египтолози като съкровище за Палестинския топографъ. До сега се е мислило, че тѣзи градове сѣ били записани отъ военния писателъ какъ дошло, като да не сѣ имали никакво отношение единъ къмъ другъ; но Професоръ Петри сега е далъ добри причини за да се мисли другояче. Той вѣрва, че е имало метода въ записката и той ни дава и ключа на това и класификацията. Въ една твърдѣ изкусно нарѣдена харта той раздѣля Тахутмесова списъкъ отъ сто и деветдесетъ отдѣлни градове на мѣстни групи, всѣка съ отдѣлно отношение къмъ гарнизоненъ центъръ. Отъ тѣзи центрове набѣги и излазки сѣ правяли въ разни посоки било съ цѣлъ

за добиване храна, било за чисто военни дѣйствия. Принципътъ е съвсѣмъ новъ, както се прилага на тѣзи Египетски походи, и успѣхътъ му до тукъ хвърля цѣнна свѣтлина върху историческата география на Палестина. Може би, че Професоръ Петри съ своя гений за изкопаване на древни записки ще може скоро да открие и цабската харта, съ която сѣ си служили Тахутмесъ и неговитѣ генерали въ първия Магедонски походъ.

Историята, често ни се казва, има свои тържествени ирони. Прѣзъ дългитѣ четири стотинѣ години на Египетско владичество въ Сирия, Палестина трѣбва да се е виждала на послѣдователнитѣ родове като за всегда погълната отъ великата империя на Фараонитѣ. Кой би могълъ да прѣдвиди всеобгръщащата чърта на онази малка ивица земя — посвещаването ѝ отъ единъ страненъ и прѣзрѣнъ народъ, който трѣбваше да закъси и завоевае най-крѣпкитѣ цивилизации на земята?

Себеуправление.

Гениятъ и талантътъ тикатъ челоуѣкото успѣшно напредъ, а истинското разумно себеуправление на вътрѣшния и външенъ миръ ще го тикне една стъпка подалечъ. Овзи, който притежава първостепенни умствени способности, а не знае да се самоуправлява, стои на много по-долно стъпало отъ добросърдечния душевно тактиченъ, макаръ и слабо талантливъ челоуѣкъ. У нѣкои тази цѣнностъ е вродена сила, у други, напротивъ, тя се придобива чрѣзъ усилни старания и много несполуки. Нѣколко кратки правила въ този случай най-добрѣ ще насърдчатъ мжно самоуправляващитѣ се.

Първо. Труди се да си създадешъ за всѣкога благи чувства. Естествено всѣкой е наклоненъ да говори осѣдително и неблагоприлично за онѣзи, които отъ негово гледище се виждатъ хора достойни само за прѣзрѣние и мѣстъ. „Отъ прѣпълненнето на сърдцето говорятъ устата.“ Истина е, че добритѣ наши чувства къмъ всѣкого не ще ни възведатъ до такава висота, щото да знаемъ всѣкого кое е най-доброто и полезното да кажемъ въ удобния му моментъ, но въпрѣки това, тѣзи веднажъ създадени въ

насъ чувства ще ни водятъ постепенно къмъ висотата на единъ истински добродѣтеленъ животъ и прилична обществена обхода.

Второ. Сдържаностъ и миловидностъ нека вѣе изъ цѣлия ти вънкашенъ и вътрѣшенъ битъ. Дръжъ се юначно прѣдъ всѣко нападение. Ако се обиждашъ и вълнувашъ отъ най-малкитѣ забѣлѣжки или поправаки на другитѣ, помни, че се поставяшъ по този начинъ на много опасна почва. Не ще ти е трудно слѣдъ това да изпуснешъ не веднажъ юздата на устата си, слѣдствието отъ което ще ти причини немалко скърбъ. Думи, излѣзли отъ единъ разпаленъ, буенъ духъ, легко течатъ и дълбоко като стрѣли се забиватъ. На разгнѣвено лице съ спокойствие отговаряй, като помнишъ, че „мекъ отвѣтъ утешава яростъ, а жестока дума възбужда гнѣвъ.“

Трето. Пази се да не говоришъ съ всички много свободно и интимно; разговаряй повече за нѣща полезни и събития съдържателни. Не критикувай хората. Защо да гледашъ сжичката въ братовото си око? Да кажемъ, че е греда — врѣда, а не полза ще нанесешъ ти съ своитѣ повтаряния и прѣувеличавания. Труди се да разкривашъ добритѣ качества въ другитѣ и усърдно се старай за усъвършенствуването имъ.

Четвърто. Не се облѣгай все на чужда подкрѣпка — уповай на себе си. Сърдцето ти нека добро да тупти и въ жалитѣ ти животъ да блика. Не се страхувай! Не мисли, че ти си за нищо неспособенъ и нищо добро не можешъ извърши. Макаръ и единчакъ разработи таланта си. Нѣ при това помни, че, за да успѣешъ въ кое и да е благородно прѣдприятие трѣбва личното азъ да изчезне прѣдъ зрака му. Себезабравяй се въ много случаи, защото то (себезабравянето) е една необходимостъ за добродѣтелни характеръ.

Пето. Никога не се подигравай, нито осмждай чуждитѣ религиозни убѣждения. Ползувай се отъ привилегията да прѣдставяшъ заблуделитѣ имъ умове и сърдца въ топла молитва прѣдъ Бога и упражнявай надъ тѣхъ християнско влияние. Нѣма нийдъ на земята, ни въ небето законъ, който допуска подобни подигравки и пегувания съ нѣща свети и божествени прѣдъ очитѣ на нѣкои. Искренниятъ, нравствено чистиятъ челоуѣкъ се отнася почтено въ всѣко обстоятелство.

Шесто. Не се сърди, не обръщай внимание, когато те прѣнебрѣгнатъ или хладнокрѣвно погледнатъ на възгледоветъ ти. Отъ сто небрѣжни обходи деветдесетъ и деветъ се безъ намѣрение вършатъ. Вървишъ изъ улицата. Срѣща те нѣкой твой познатъ и не те поздравява. Не бързай да се произнасяшъ! Размисли малко! Навѣрно приятелтъ ти, цѣлъ обзетъ отъ нѣкоя важна мисль, съвсѣмъ е пропусналъ отпрѣдъ очитъ си присѣстнието ти. Въ нѣкой общественъ разговоръ въпросътъ или внушението ти остане съвсѣмъ незабѣлѣзано. Не се смущавай, търпеливо чакай, защото, или слушателитъ не сж те добрѣ разбрали, или не сж дочули твърдението ти. На отдавна изпратено писмо не получаващъ отговоръ, защото, по всѣка вѣроятностъ, нѣщо важно е попрѣчило. „Любовята зло не мисли.“ Много по-добрѣ е да не се обраца никакво внимание на подобни незабѣлѣзания и чести прѣнебрѣгвания отъ страна на хората. Въ такива, именно, моменти се проявява силата на характера и непоколебимия духъ.

Седмо. Защо съ подсмихъ да гледашъ на слаборазсѣдителнитъ, проститъ или нещастни хора? Твоята иронична усмивка се забива като ножъ въ сърдцето на обидения, макаръ ти и да не забѣлѣжишъ това. Ето случай да потушишъ и обуздаешъ своята зла природа и покажешъ мъжествена воля. Най-тѣсно приятелство много често отъ такива невнимателности се разваля и, разбира се, дѣйствиелно, само по себе си, не ще остане безъ пагубни душевни послѣдствия за причинителя имъ. „Бждѣте благи единъ къмъ другиго, милостиви. Обичайте се единъ другиго съ братска любовъ.“

Осмо. Не говори за себе си прѣдъ други, освѣнъ когато те запитатъ или се намиращъ въ общество на интимни приятели. Да разправяшъ много подробности изъ своя личенъ животъ, да се оплаквашъ отъ положението си и все около своя кръгъ да се въртишъ, значи да се показвашъ самолюбивъ до крайна степенъ. Безъ да щепъ или да усѣщашъ, въ очитъ на хората ти се прѣдставяшъ за чловѣкъ съ ограничени идеи и тѣсни възгледи.

Девето. Не взимай всѣкой пжтъ прѣднина въ разговоръ! Научи се да слушашъ внимателно и съ интересъ. Съчувствувай съ наскърбенитъ и душевно натоваренитъ; рад-

вай се съ онѣзи, които се радватъ. Смѣй се съ смѣящитъ се — участвувай въ невиннитъ имъ шегѣ. Бжди търпеливъ къмъ онѣзи, които не се интересуватъ въ това, което ти съ усърдие разправяшъ. Отнасяй се къмъ другитъ тѣй, както искашъ да се отнасятъ къмъ тебе.

Десето. Бжди търпеливъ къмъ младитъ, послушливъ на по-старитъ, благъ къмъ всички.

„Който ще да люби животътъ и да види добри дни, да спре езика си отъ зло и устнитъ си отъ да говорятъ лъсть.“

(Прѣводъ).

Землетресението въ Кавказъ..

Миналиятъ Декемврий мѣсецъ една мѣстностъ въ Тифлиския окръгъ (Кавказъ) биде постигната отъ едно страшно бѣдствие, размѣритъ на което още и до сега не могатъ се опрѣдѣли. На 19 Декемврий часа по 9 часа прѣдъ пладнѣ стана страшно землетресение, което въ нѣколко минути обърна въ развалини по-големата частъ отъ околнѣския градецъ Ахалкалаки, засипа съвсѣмъ три села на около и въ други 12 села въ околнѣята събори много къщи; при това въ градеца и въ околнѣята отнесе повече отъ хиляда жъртви, като остави 6—7 хиляди чловѣци безъ къщи. Бѣдствието е толкова по-страшно, че бѣше неочаквано, хората бѣха се прѣдали на празнично веселие; (бѣше Недѣленъ день) въ нѣкои домове ставаха приготовления за свадби, кръщавания, нѣкадѣ хората се гошцаваха и пр. . Вѣстникитъ се пълнятъ съ разкази за ужаситъ на тази катастрофа. Въ единъ домъ, въ едно отъ ближнитъ до градеца села, споредъ обичая на мѣстното население ставаха приготовления за вѣнчило, при това младитъ отъ двата пола бѣха се събрали въ дома и въ едната стая момитъ обличаха булката, а въ другата момцитъ се черпѣха съ младоженика. Изведнѣжъ землетресението избухна и зарови всичкитъ въ дома, никой не можѣ да се отърве. Въ друго село, една млада дѣвойка тѣкмо що се върнала отъ обряда на вѣнчаннето си, съпроводена отъ една тѣлпа гости; младата двойка влиза въ дома; въ сжщия моментъ става трѣсътъ и събаря дома, като засипалъ подъ развалинитъ само младитъ. — Въ третѣо село, въ единъ домъ майката отива на чешмата

за вода; четиритѣ ѿ малки дѣца оставатъ въ дома. Катастрофата става тъкмо въ този моментъ. и отнася паедно съ къщата и малкитѣ; майката се завтича къмъ дома, но намира само едни развалини и този часъ полудѣва. Бѣдствието е неописуемо. На 4-й Януарий на сѣщото мѣсто стана пакъ землетресение и отнесе нови жертви. Отъ тогава насамъ всѣки петъ минути се чувствува новъ подземенъ ударъ. Землетресението е унищожило всичкото благосъстояние на хората, завлѣкло много добитѣкъ, оставило много родители безъ дѣца, много дѣца безъ родители, и много съпрузи безъ съпругитѣ имъ. Очевидцитѣ на тази катастрофа разказватъ за страшния писъкъ, за скърбта и унинението, което царува въ цѣлата мѣстностъ. Отъ много трупове, които останали подъ развалинитѣ на всѣкадѣ се разнася страшна воня и се забѣлѣзва значително увѣличаване на епидемически болки. Хората не искатъ да влизатъ въ къщитѣ си отъ страхъ да не имъ станатъ гробъ.

Ахалкалакската мѣстностъ прѣдставлява една плоска и много висока възвишеностъ, съ голи канари и съ дири на всѣкадѣ отъ вулканическа работа. Населението състои отъ ерменци, мѣстни кавказци, грузини и руси. Послѣднитѣ сж повечето отъ изгоненитѣ за вѣрата си сектанти: духоборци, молокане, шундисти. Тази мѣстностъ служи, обикновено, като мѣсто гдѣто се изпрачатъ на заточение уловенитѣ въ проповѣждане Евангелнето руски братия проповѣдници. Нека си припомнимъ, че въ сѣщата мѣстностъ именно въ гр. Ахалкалаки стана онова страшно злодѣяние на побѣсенѣлата руска администрация на беззащитнитѣ и кроткитѣ духоборци прѣди нѣколко години, когато мѣстниятъ губернаторъ заповѣда на нѣколко сотни казаки да стѣпчатъ съ коньетѣ си събраната на молитва тѣлпа духоборци, и да обезчестятъ духоборческитѣ жени и моми. — Тѣзи насилни заставиха духоборцитѣ на брой повече отъ 10—15 хил. народъ да се изселятъ отъ тамъ въ Канада. Послѣдниятъ транспортъ на прѣселенцитѣ замина само 3—4 седмици прѣди катастрофата. Такава голѣма маса прѣселенци е било принудено да остави всичкото си имание тамъ на мѣстото, та да се отърве само отъ гонението. — Мѣстното население, обикновено или е разграбвало имотитѣ имъ, или пъкъ, е прѣд-

лагало и купувало всичко почти безъ пари. Тѣй, напримѣръ, единъ волъ, който се продава обикновено 150—200 лева, се е купувалъ отъ прѣселенцитѣ за 3—4 лева, — една овца за 1/2 левъ, — и пр. Туземцитѣ обикновено, много лошо и враждебно сж се отнасяли съ такива религиозни заточеници, и много пѣти съ това сж увѣличавали скърбитѣ на заточението.

Важни уроци можемъ да извлѣчемъ отъ това бѣдствие за насъ тука, най-напрѣдъ отъ *неожидаността му*. Такова бѣдствие може да стане въ коя да е мѣстностъ на балканския полуостровъ, и колко души ще застанатъ прѣдъ Създателя си непригответени и непримирени съ Него чрѣзъ Христа! „*Мислете ли,*“ каза Христосъ въ аналогичния случай, *че тѣзи за това що така пострадаха сж били най-грѣшни отъ всичкитѣ?* Казвамъ Ви, не; но ако сж непокаете, всинца така ще загинете.“ (Лука 13; 1—5). Други единъ важенъ урокъ за насъ има въ това, че Богъ въздава за неправдата сторена надъ Неговитѣ люди. Единъ отъ очевидцитѣ ми е разказалъ своитѣ лоши впечатления отъ това постидно разграбване на духоборския имотъ, онова пълно отсъствие на съчувствие къмъ неправедногоненитѣ духоборци, и онази жадностъ и користолюбие, съ което се е разграбвало или се придобива по другъ неправеденъ начинъ този имотъ. Нѣкои отъ заточенитѣ тамъ шундистски проповѣдници много сж говорили на туземцитѣ да не струватъ тази неправда, защото Богъ безъ друго ще ги накаже за това, нѣ имаше кой да слуша тѣзи увѣщания, и Богъ дѣйствително наказва злото: разграбеното се отиѣ по единъ страшенъ начинъ. . . Сѣщото може да стане и тукъ. Ние често слушаме какъ правителството продава ниви, къщя и даже домашни сѣдини за дългове, за данъци, и всичко това почти безъ пари. Така недавно въ Шуменския окръгъ сж се продали ниви, къщя които стрували 5—6—700 лева, по за 20—30—40 лева. Купуването на такива имоти по такива цѣни е цѣло *лихоимство*, което Богъ безъ друго ще накаже.

А. И. С.

Изгѣждането на зората въ Централна Африка.

(Продължение и Край).

Около една колибка рано една сутрина се бѣше събрало голѣмо множество народъ отъ

всѣко състояние и положение. Тукъ надесно е единъ старецъ, който се облѣга на една грубо издѣлана тояга; лицето му показва страдание отъ твърдъ остъръ характеръ, и той стои съ прострени ръцѣ къмъ бѣлия човѣкъ, който се намира при входа на колибата. Близо до него е малко дѣте, което сѣди на земята, пѣшка горко и хвърля най-умолителни погледи къмъ човѣка при колибата. Токо прѣдъ европейца стои една майка, съ дѣтенцето си издигнато прѣдъ лицето му: тя го моли да се смили за милото ѝ дѣтенце. На всѣкадѣ около му се чува полузадушениятъ викъ отъ голѣмата навалица мъже и жени; нѣкои сѣдятъ, нѣкои се облѣгатъ единъ на другъ, и всички иматъ една и сѣща просба: „Мна Мбаудзи, мна баудзи фури;“ и мисионеринътъ (той е бѣлиятъ човѣкъ) стои безпомощно и гледа на тази маса човѣческо страдание. Викътъ е: „Дайте ми лѣкарство, дайте ми лѣкарство, умирамъ.“ Мисионеринътъ обаче знае, че санджкътъ съ лѣкарствата е празенъ, и че най-ближната аптека е 1650 километра далечъ. „И като видѣ Иисусъ множеството смили се за тѣхъ.“ Такова зрѣлище би покъртило и най-каменното сърдце и докарало въ умиление и най-жестокосърдечния човѣкъ. Я погледнѣте на лицата имъ и виждете съвършено безнадеждното изражение, смъртенъ отпечатъкъ на лицата на мнозина, а остро страдание се показва отъ всички. И като бѣлиятъ човѣкъ, съ прискърбно сърдце, казва, че се е свършило лѣкарството, голѣмъ отчаятеленъ викъ се издава отъ множеството: „Ту фури, ту фури чвена,“ — умираме, всички умираме.“ А мисионеринътъ се обръща съ огорчено сърдце за да вика къмъ Бога за помощъ.

Изъ день въ день се повтаря сцената и се издига викътъ къмъ Бога, и пакъ се не дава помощъ. Нѣ една заранъ се вижда далечъ по хълмоветъ на Торо единъ кирванъ. Около шестъ яки мъже отъ Уганда носятъ на главитъ си голѣми дървени санджци. Полека вървятъ тѣ нагорѣ по рѣта, на който е съградена осамотената колиба, и тогазъ слагатъ товара си при вратата на колибата.

И сега се съживѣва надежда; провизии сж най-послѣ дошле, слѣдъ толкова мѣсечно чакане и единъ санджкъ съдържа лѣкарства. Капацитъ се отварятъ, и една по една се

изваждатъ скъпоцѣннитѣ бутилки и се нареждатъ на масата въ колибата.

Тогазъ захваща радостта. Скоро се прѣсва извѣстието, и стотини болни се пакъ събиратъ прѣдъ колибата, и сега ги посрѣща бѣлиятъ съ свѣтла усмивка и сладка дума. Единъ по единъ тѣ се трупатъ около му, и тогазъ съ драгоцѣнния даръ, тѣ се оттегляватъ весели, и лицата, които до скоро показваха безнадежденъ погледъ на отчаяние, сега блещатъ съ признателностъ и ожидание.

Майоръ Хесанчиевъ,
Воененъ делегатъ на Хагската Конференция.

Но това ли е началото и краятъ на мисионерската работа? Най-послѣ, лѣкарствата скоро ще се свършатъ, и болестта пакъ ще дойде; това ли е едничкото утѣшение, що мисионеринътъ може да даде на тѣзи мрачни души? Не, има още нѣщо по-добро. Съ неуморима енергия, той съ собственитѣ си ръцѣ си построява кѣща, която за въ бъдаще носи названието, „Екаписа и Абалваирѣ“ — „черквата на болнитѣ,“ — и на това мѣсто дохожда всѣка заранъ множеството и слуша съ голѣмо внимание повѣстѣта, тѣй пълна съ любовъ и нѣжностъ, повѣстѣта тѣй приспособена на нуждитѣ на тѣзи мрачни езически души — ветката, ветха повѣстъ за Иисуса и Неговата любовъ.

ЛОРДЪ СОЛЗБЕРИ

И сега другъ викъ се чува отъ заранъ на заранъ; не викъ на отчаятелна мъка, като първия; не се вече чува безнадеждното ридане на мизерията; викътъ сега е викъ на безпомощно дѣте къмъ крѣпкия и любящия Отецъ: „*Ай Сихве ари хай гуру* — „Отче нашъ, който си на небеса.“ Съ наведени глави и усърдни сърдечни копнѣния, тѣзи наши братия Африканци се повѣрватъ на великия Отецъ на всинца ни и Го търсятъ. Зората е изгрѣла, и въ много сърца е влѣзълъ миръ и радостъ, която се е оказала нова сила въ живота на онѣзи люди, които сж били съсипани отъ грѣхъ и тъмнина. И отъ тази дружина, нѣкои, като сж били вече изцѣрени, не само отъ физическа болестъ, но сж и приели цѣрителното допиране на Великия лѣкаръ, отишли сж въ далечни неизвѣстни страни, като носители на свѣтлината на своитѣ по-малко щастливи братия.

Горѣ на голѣмитѣ Лунни Планини, близо до реброто на грамадни купъ се намира голѣмо село, дѣто живѣятъ хора съвсѣмъ прѣдадени на суевѣрие и фанатизмъ. Ваконжитѣ сж тихъ, безвръденъ народъ, яки планинци, които се прѣхранватъ отъ плодовѣ на своя трудъ, обработвайки банани, сладкъ барабой и бобъ и ловящи малки газели, що изобилуватъ по трѣвиститѣ планински склонове. Тѣ рѣдко се съобщаватъ съ полѣнцитѣ около тѣхъ, бидейки свършено доволни отъ себе си.

Единъ день се случва странно нѣщо въ това село. Главатарьтъ, съ нѣколко души, сѣди вѣчерно врѣме прѣдъ голѣмъ огнь вѣнъ отъ колибата. Тѣ пиятъ *марва*, опивателно питие, направено отъ банани и ферментирано съ просо. Изведнажъ се вижда единъ странникъ да възлиза по планинската пътека прѣдъ тѣхъ. Тѣ го познаватъ, че е страненъ, отъ затруднението що му задава стрѣмната и скалиста пътека. Разни мнѣния се изказватъ за работата, по която идялъ; нѣкои казватъ, че билъ шпионинъ изъ краището Торо, други мислятъ, че е бѣжанецъ, търсящъ прибѣжище отъ своитѣ неприятели. Но най-послѣ странникътъ се приближава до групата, и като си спѣма бѣлата лепеная гъжва отъ главата, той учтиво се покланя и се отправя къмъ главатаря съ езикъ, който послѣдниятъ разбира: „Дошелъ съмъ отъ много дълъгъ пътъ, и съмъ много уморенъ; позволяващъ ли ми да прѣпошувамъ тукъ,

и тогазъ ще ти кажа по каква работа съмъ дошелъ?“

Той сѣда прѣдъ огъня, и главатарьтъ учтиво му подава една чаша *марва*; но това питие той отказва да пие, за голѣмо удивление на дружината. Той проси малко вода, която му се донася заедно съ единъ кочанъ пѣченъ кукурузъ. Слѣдъ като изпива водата той захваща своята повѣсть. Той разказва за одного, който, ако и да билъ Царь, и да притѣжавалъ голѣмо богатство, станалъ сиромашъ и усвоилъ образа на рабъ, за да спаси онѣзи които любя, отъ голѣмо и ужасно зло; и като говори съ сърдце съвсѣмъ прѣпълнено съ чудното пожертвование, тържествено благоговѣние дохожда надъ всички, и главатарьтъ съ всичкитѣ си мъже, просто сж прѣхласнати отъ разказа. Това е ветхата, ветха повѣсть още веднажъ повторена, но за пръвъ пътъ въ опова мрачно село. Но кой е вѣстителътъ? Голѣмата рана на ногата му, наскоро изцѣрена като че изявява тайната му. Тамъ въ малката „Каписа и Абалиари“ той се научилъ да люби Великия лѣкаръ, и като ходилъ всѣкидневно да му привѣрзватъ раната, той се изпълнилъ и съ копнѣще желание да служи на Великия Учителъ, за когото бѣ чулъ. Послѣ, като се изцѣрилъ отъ болестъта си, той се отправя къмъ този далеченъ край за да разкаже благата вѣсть за спасение на помраченитѣ Ваконжи, и още веднажъ казваме, зората изгрѣва.

Но нека отидемъ малко по къмъ западъ и да проникнемъ въ нѣкои отъ скрититѣ тайни на голѣмия лѣсъ, що лѣжи прѣдъ насъ. „Една верига мисии прѣзъ Африка“ е била лозицката на много истински сърдца въ Източна Африка. Отъ какъ великиятъ Дръ Крапфъ изказа тази дума, никога не сж липсвали мъже, желающи да върватъ напредъ. Това не е било бързо напредване, нѣ пакъ е било здраво. Стѣпка по стѣпка, мисионеритѣ стигнаха до Уганда, Синга и послѣ Торо; отъ тамъ тѣ потеглиха къмъ Мбога и сега прѣдъ насъ лѣжи мрачниятъ лѣсъ. Но да се спремъ ли тукъ? Не, трѣбва да се върви напредъ, и първата мисионерска дружина най-послѣ влиза — единъ бѣлъ (Европеецъ) съ трима млади християни (Африканци) и единъ малкъ керванъ хамали. Цѣльта на дружината е да стигнатъ до рѣката Арувими, като минатъ прѣзъ голѣмия

лѣсъ, и по пѣтя, да узнаятъ колкото могатъ за дрѣвнитѣ чловѣци, които живѣятъ тамъ, Пигментѣ (джуджетата), коп и какви сж. Ако сж чловѣци отъ кого сж произлѣзли? Каква е историята имъ? Само единъ пжтникъ въ послѣднѣо врѣме ни дава малко свѣдения за тѣхъ, и даже и неговътъ отчетъ е тъменъ и неопрѣдѣленъ. Назадъ въ древната история ни се казва за тѣхното сжществуване, и старитѣ Египтяни отъ найраннитѣ дни ни говорятъ за този страненъ и малкъ народъ. За тѣхъ казва Херодотъ, че живѣяли близу до Луннитѣ Планини, при извора на рѣката Нилъ, и тукъ се тѣ намиратъ и днесъ.

Като влиза въ горското имъ жилище, мисионерската дружина скоро почва да опитва ужаситѣ и фаталността на пигмейското жилище. Изпърво пжтекитѣ се виждаха добри, и пжтуването бѣше сравнително лесно; но постепенно тѣзи пжтеки станаха по-малко ясни, докато най-послѣ всичко, що оставаше бѣше малко дирия, като дирията на нѣкоя дива свиня или горски еленъ. По тази дирия малката дружина се впуска напрѣдъ, като се бори силно ту съ заплетенитѣ тръне, ту се навежда за да мине между падналия трупъ на нѣкое великанско дърво; тя се качи и слиза по стрѣмни рѣчни брѣгове и гази до поясъ прѣзъ буйни потоци или се крѣпи по тънкото плъзгаво дърво, що паднало надъ нѣкоя рѣкичка. Нощно врѣме, ето малкиятъ лагеръ! Единъ шатъръ, заобиколенъ отъ малка ограда, и наоколо малки кжщички, въ които се прибиратъ хамалитѣ нощя. Огнътъ гори свѣтло, и около му хвърчатъ прилѣпитѣ и нощнитѣ птички. Надалечъ се чува лаятъ на барса, или гнѣвното ржмжение на леопарда, като се скита изъ гората и търси добивката си. Слѣдъ туй грѣмливиятъ трясъкъ на слоноветѣ, като си пробиватъ пжтъ прѣзъ гжсталака се приближава повече и повече, догдѣ се види като че малкиятъ лагеръ ще трѣбва да бѣде стжпканъ отъ напрѣдонателния имъ вървежъ. Но не, тѣ се спиратъ, като се сепватъ отъ червения блескъ на огъня, тогазъ издавайки страннитѣ си тржбения тѣ се впусчатъ въ противоположна посока. И малкиятъ лагеръ е пакъ въ миръ. Най-послѣ настава многожеланиятъ моментъ и пигментѣ се откриватъ. Тихомълкомъ тѣ се приближаватъ до лагера, като надничатъ прѣзъ листитѣ на дърветата и гледатъ всѣко

движение на Европееца като сѣди прѣдъ шатѣра си. Той имъ повиква, и тогазъ тѣ излизатъ изъ скривалищата си и заставатъ съ двоумѣние прѣдъ него. Каква чудна сцена! Странни дребни обитатели на мрачния Африкански лѣсъ! Кжси на растъ, по жилани и яки, мжже съ кичасти бради и космати гърди, всѣки отъ тѣхъ носи малки лжкове и стрѣли, или кжси копня за хвърляне.

Иматъ ли религия тѣзи странни хора? Могатъ ли и тѣ да иматъ сърдечни копѣяния за Вѣчния? Ей, дори и тукъ, както и всѣкадѣ другадѣ, чловѣкъ пипа и търси Бога. Виждете подножнето на това великанско дърво, защо е онова гърпенце съ медъ, и защо е оная връзка храна тѣй хубаво завързана въ платно направено отъ кора? Това е умиловително прицошение на великия Духъ на дървото. Дори и въ своя мракъ тѣ се стрѣматъ къмъ видѣлнната. Ще ли ги озаритави видѣлнната? Какъ ще чуятъ безъ проповѣдникъ?

Зората изгрѣва, тя иде едновременно и отъ изтокъ и отъ западъ. Оставатъ още 500 километра неизминната земя, прѣди да се допѣлни веригата, и въ всѣки случай Екваториална Африка ще приеме видѣлнната.

Нека се издигне викътъ отъ сърдца трогнати отъ божествена любовь: Господарю на великото поле, изпрати работници на своята жетва. Ето ме, проводи ме, проводи ме.

Албертъ Б. Лондъ.
(Мисионеръ).

Безумно шегуване. — Тома Карлайлъ, знаменитъ Английски списатель, ако и да е писалъ много пѣща, които не се разбиратъ отъ младитѣ, има и изрѣчения, които се разбиратъ отъ всички. Ето едно такъво негово изрѣчение: „Чловѣкъ се познава отъ това за което се смѣе.“ Има мнозина които се удовлетсвуватъ въ дебеланики и дори неприлични шегѣ, а има и други, въ това число влизатъ и момчета и момичета, въ които веселба има изобщо много злобна пакостливостъ. Такива хора не обичатъ други шегѣ освѣпъ тѣзи, които подхвърлятъ нѣкого на присмѣхъ и подигравка и съ това причиняватъ остра болка на чувствителни натури. Като чете чловѣкъ животоописанията на велики мжже, не може да не забѣлѣжи факта, че немалка частъ отъ живота имъ е била огорчена отъ начина по който сж ги третирали съученицитѣ имъ.

„Заради Мене.“

„Заради мене.“ Тѣзи двѣ думи сж пробиятъ камѣкъ за любовта. Прилаганието на този камѣкъ почва отъ дѣтство и свършва съ края на живота. Ако бебенцето въ майчинитѣ си рѣцѣ можеше да говори вразумително, то щѣше да каже: „Заради Мене майка ми я не хваща сънъ до сръдъ нощъ и рѣцѣтъ ѝ ме държатъ докль прѣмалѣятъ.“ „Заради мене“ прави мнозина отлични мъже да бждатъ признателни на родителитѣ си, за дѣто тѣзи послѣднитѣ сж се трудили и сж икономисвали за да имъ купуватъ книги и да плащатъ училищнитѣ такси. „Заради мене“ промишлява покровъ и всичкитѣ потребности се при огнящето прѣстарѣли родители. Ако заличите тѣзи двѣ думи изъ езика, вие ще лишите дома отъ всичката му сладостъ и човѣческия животъ отъ нѣкои отъ най-благороднитѣ му стремления

Нашия Божественъ учителъ направи тѣзи думи текстъ на нѣколко отъ най-впечателнитѣ му наставления. „Който изгуби живота си заради Мене, ще го намѣри.“ Първото съобщение на новообърнатия Тарсянинъ бѣше: „Азъ ще му покажа все, що има да пострада за името Ми.“ Раннитѣ ученици постоянно биваха увѣщани смѣло да носятъ кръстове заради Христа. Исусъ дойде на този свѣтъ да ни избави отъ грѣховетѣ ни и главно да ни избави отъ отвратителния и пагубенъ грѣхъ, себелюбието. Единствената сила, която е въ състояние да ни изтрѣгне отъ себелюбието и да подигне живота до най-възвишената му и най-света фаза е сърдечната любовъ къмъ разпятия Спасителъ. „Любовъ по-голѣма, отъ любовта за кѣщи или ция, за жена или дѣца,“ е първото условие за да бжде човѣкъ ученикъ Исусъ Христовъ. Никой не е напълно обрѣнатъ до като не се съвършено освободи отъ своята си правда и приеме Исуса Христа като единчката основа за спасение. Обрѣщанието значи подчинение себе и прѣдаване ключоветѣ на сърдцето на побѣждающия Спасителъ. Тогава на знамето се написва „заради Христа.“ Най-кжичкия и най-обемяющъ символъ вѣри, който човѣкъ може да си сформира, е: „Христовата работа е да ме спасе; моята работа е да служа Христу.“

„Боже! насъ учи всегда
Уката на любовта;
Да възлюбимъ драгий Спасъ;
„Първомъ Той възлюби насъ.“

Исусъ никога не допуска като най-силно доказателство за вѣрность Нему едно голо чувствование, колкото и да е то усърдно. Той изисква нѣщо по-практическо. „Ако имате любовъ къмъ Мене, *упатѣте Моиѣ заповѣди.*“ Тѣзи рѣшителни думи нека се напишатъ на стѣнитѣ на всѣкоя черква за изобличение на тѣзи богомолци, които често правятъ дълги молитви, а дълговетѣ си честно неизплащатъ, та затова и самитѣ имъ чада сж вече почнали да се присмиватъ на набожността имъ. Важното не е числото на общанията, които правиме, но числото на заповѣдитѣ, които пазиме; не колко съзли проливаме, но колко грѣхове напускаме; не колко тайнства извършваме, но колко дѣла правимъ заради Христа: Това е нѣщото, което показва истинността на нашето Християнство. Окото на нашия любезенъ Спасителъ е винаги надъ насъ и винаги Неговтъ гласъ ни казва: „Живѣй за Мене; дигни този кръстъ заради Мене.“ Когато се изкушаваме да отмѣстимъ нѣкому или да извършиме нѣкоя измама, ние слушаме: „Не наранявай Ме въ дома на прѣателя Ми.“ По нѣкога нѣкой страдалецъ, слуга Божий, дохожда при насъ за съчувствие, което за него струва много повече отъ гладки думи. Себелюбието ни почнува да надумва: „натурникъ“ „бездѣлникъ“ или „омръзна ми вече отъ тѣзи просяци.“ Но Този, който умрѣ за просяка както и за мене, шепне: „Стори го на Мене. Това е едно отъ Моиѣ страждущи чада. Помогни му заради Мене.“ При искането на каквато и да е помощъ, при идването на всѣки просякъ, при молбата на всѣка вдовица за нѣкой левъ да си плати кирията, при виждането на всѣко занемарено сираче, сжщиятъ гласъ казва: „Дай имъ заради Мене. Колкото че сте сторили това на одного отъ тѣзи малкитѣ, на Мене сте го сторили.“

Едно отъ малкитѣ сирачета въ едно сиропиталище казвало на трапезата: „Дойди, Господи Исусе, бжди ни гостенинъ и благослови храната, която си ни приготвилъ.“ Друго дѣте казало: „Учителю, кажи ни защо Господъ Исусъ никога не дохожда.“ Драги дѣца, само вѣрвайте и бждѣте увѣрени, че нѣкой денъ Той ще дойде, защото Той ни

слуша.“ “Тогава,” отговорило веселото дѣте, “азъ ще туря единъ столъ за Него,” и туряло стола при трапезата. Слѣдъ малко нѣкой почукалъ на вратата. Единъ бѣднякъ влѣзълъ и поискалъ храна и да прѣспи тамъ. Дѣтето погледало въ лицето на странния човѣкъ за малко и тогава казало; А, виждамъ сега каква е работата, Исусъ не можалъ да дойде тази вечеръ, и за това е изпратилъ този сиромашъ на негово мѣсто. Така ли е, учителю?“ Да, драго момче, тъкмо тъй. Всѣка чаша студена вода или парченце хлѣбъ, който даваме на бѣднитѣ и гладнитѣ заради Исуса, ги даваме Нему. Колкото че сме го сторили на единъ отъ най-малкитѣ наши братия, сторили сме го на нашия Спасителъ.“

Хиляди начини има за прилагане това начало на себеотрицание заради Христа. Великиятъ Апостолъ Павелъ го е ималъ въ ума си, когато е казалъ: “Добро е да не ядешъ мѣсо, нито да пиешъ вино, нито да сторишъ нѣщо, съ което се прѣпънува, или се съблажнява, или изнемоощѣва братъ ти.“ Не е лесна работа за истинския Християнинъ да търпи този текстъ въ Библията и същевременно да се разполага съ чашата на трапезата. Двѣтѣ никакъ не хармониратъ. Чашата е изкушение. Стихътъ значи, че нѣща които сами по себе не сж грѣшни трѣбва да се напуснатъ заради други; и законната свобода на единъ мъжъ или жена, чието сърдце е право, никога не ще се упражни, когато нравствено зло може да послѣдва отъ упражненнето ѳ. Ние нѣмаме право да туряме камѣкъ прѣтъкновение за други. Като Християнинъ, азъ съмъ длъженъ да отстъпя всѣко удоволствие, което може да бѣде прямо въ разрѣзъ съ това, което изискватъ най-добритѣ интереси на моя братъ, особно когато то туря въ опасностъ безсмъртни души, за които Исусъ умрѣ. Това начало дава на съвършенното въздържане отъ опивателни пития едно здраво Библейско основание.

Два неопровержими аргументи противъ пиенето сж тѣзи: Спиртната напитка ме излага на опасностъ, ако я употребя; тя излага въ опасностъ и брата ми, на когото я подавамъ. Библията ми ме учи, че не трѣбва да я употребявамъ заради „по-слабия братъ,” който се съблажнява. Ахъ, тѣзи съблажняеми! Колко клѣтници тази дума прѣдставлява! Колко много гробове тя отваря, чиято ми-

лостива покривка закрива отъ очитѣ това, което прѣживѣвшиѣ сродници би желали да залчатъ отъ паметъта си! Заради Исуса и заради тѣзи, които се лесно изкушаватъ и които ще се извиняватъ съ нашия примѣръ, нека ние, които се наричаме Християни, се оставимъ отъ дявола въ чашата, въ чиято червенина се прикрива цѣлъ пѣкълъ. Този прѣдметъ — себеотрицание заради Исуса — е много обширенъ. Да живѣемъ за Христа е най-приятниятъ и най-светиятъ животъ, който може да се живѣе. Да живѣе нѣкой само за себе е най-окаянниятъ животъ. Всѣкой кръстъ се обръща на вѣнецъ, всѣко брѣме на благословение, всѣка жертва става света и възвишена, щомъ Господъ Исусъ напише на нея или него „заради Мене.“

Т. Л. К.

КРИТИЧЕСКИ ОТДѢЛЪ.

„Поучение на Православна Недѣля.“*)

Бждѣте бодри, стойте въ вѣрата, бждѣте мѣжествени, крѣпки бждѣте (1 Кор. 16; 13).

Върху горния текстъ Ловчанскиятъ епископъ е държалъ поучение на своето паство на Православната Недѣля. Поучения, слова или бесѣди сж изобщо рѣдкостъ въ Православнитѣ черкви въ нашето отечество, и когато нѣкой отъ нашитѣ владици се приготви и рѣши да държи слово, то въ такъвъ случай черквата се пълни отъ слушатели гладни за духовна храна. Тогазъ отиватъ въ черква и такива лица, които по разни съображения не съчувствуватъ на духовенството, но които се надѣватъ да чуятъ нѣщо поучително, нѣщо приспособено да трогне сърдцата дори и на безвѣрници. Нѣщо подобно се надѣвахме и ние да прочетемъ, когато разгънахме печатания листъ, що съдържа „поучението“ за което желаемъ да поговоримъ, но, за голѣма жалостъ, останахме крайно разочаровани. Ние даваме тукъ резюмѣ (съкращение) отъ това „поучение:“

Слѣдъ като напомнюва, че думитѣ на Апостола Павла приличатъ на думи на войсководецъ къмъ войницитѣ му, прѣди да се хвърлятъ въ битка, и че тѣ сж умѣстни,

*) Това напечатано поучение на Ловчанския Епископъ ни падна на рѣка тѣзи дни и ние считаме небезинтересно да позанимаемъ читателитѣ си съ него.

ващото „ние Християнитѣ се броимъ за духовни войници, които се борятъ за светата вѣра.“ Ловчанскиятъ Епископъ казва, че „тѣзи думи на Ап. Павла могатъ да ни бждатъ отъ голѣма полза“

По-нататъкъ духовниятъ ораторъ напомнява за „вжтрѣшнитѣ врагове, духовнитѣ неприятели,“ противъ които християнитѣ иматъ да се борятъ — безбожието, студенината на вѣрата, нехайство духовно, лекостъта и вѣтренността. Най-послѣ се посочва на злото, което състои въ туй че „ние не знаемъ вѣрата си. Ако попитахме: *защо нашата вѣра се казва Православна* (курсивътъ не е нашъ) то малцина ще могатъ да отговорятъ на този въпросъ.“ Архипастирътъ отговаря на този въпросъ и казва на слушателитѣ си че „ние вѣрваме въ единството на Бога, въ единородния Синъ Божий, Господа Исуса Христа, въ Духа Светаго, „въ едната Света, Съборна и Апостолска Църква, каквато е Источно-Православната“ и др. И на края духовниятъ ораторъ прави „вѣрно, твърдо непоколебимо заключение че *визъ отъ Православната Вселенска Церква нѣма спасение*.“ Ние нарочно подчеркнуваме тѣзи думи. Да кажемъ, че Ловчанскиятъ Епископъ отъ днѣнъ душа и сърдце вѣрва въ горното утвърждение, значи да приемемъ, че той е невѣжа и краенъ фанатикъ, което едва ли можемъ да допуснемъ. Тогазъ съ каква цѣль ги е той казалъ? Съ цѣль да заблуди своето паство, да го сплани, за да не посмѣе никой да ходи при протестантитѣ; защото ако „визъ отъ Православната Церква нѣма спасение,“ то нито въ Протестантската нито въ Католишката Церква може Православниятъ Християнинъ да намѣри спасение, и заради туй трѣбва да си стопъ въ Православната Церква, макаръ и да е принуденъ да слуша нелѣпи учения, противни не само на Евангелието, но и на здравия разумъ. Кога ще разумѣе висшето Православно духовенство, че съ нелѣпости не се защищава вѣра, но повече се дискредитира. Вѣрва ли Негово Прѣосвященство, че Богъ е далъ спасението *монополь* само на единъ клонъ отъ Своята черква тукъ на земята? Ако вѣрва, тогазъ споредъ него всичкитѣ Католици и Протестанти трѣбва да погинатъ. Благодарение Богу, че това не е учението на Евангелието, което ясно учи, че всѣкой който вѣрва въ Господа Исуса Христа (безъ да се гледа на коя християн-

ска черква той принадлежи) бива спасенъ: „Ако изповѣдашъ съ устата си Господа Исуса, и повѣрувашъ въ сърдцето си, че Богъ го е възкрѣсилъ отъ мъртвитѣ, ще се спасешъ“ (Рим. 10; 9). Самъ Господъ нашъ Исусъ Христосъ казва: „Който повѣрува и се кръсти, спасенъ ще бжде“ (Марка 16; 16). Ние прѣпоръчваме на Негово Прѣосвященство да слѣдва примѣра на Апостола Павла и да проповѣдва на своето паство покаяние и вѣра въ Господа Исуса Христа, и тогазъ ще бждатъ всички вѣрующа „винаги готови на отвѣтъ съ кротостъ и страхъ,“ на всѣкого, който ги пита за тѣхната надежда. (1 Пет. 3; 15).

Що мисли Богъ за насъ.

Мислителни и изслѣдователи дохождатъ повече и повече до убѣждението, че материалния свѣтъ се управлява не съобразно съ известни закони. Тѣ откриватъ, че задъ закона има законодатель, и че Създателътъ ни показва въ законитѣ, какъ Той ръководи и управлява работитѣ. Подобно и духовниятъ не различава толкозъ, по законитѣ, що го управляватъ, отъ вещественния свѣтъ. Богъ е всевѣдуще сѣщество и въ двѣтъ царства. Неговитѣ мисли спрямо насъ могатъ да се приведатъ въ законни термини, а онѣзи закони сѣ дадени намъ въ Неговото слово. Библията ни показва, че Божнето сърдце е откъмъ насъ. Псалмопѣвецътъ става краснорѣчивъ, когато описва многовисокитѣ и скъпоцѣнни мисли Божии. Тѣзи богати факти за любовъ и грижа сѣ постоянно прѣдъ насъ. Тѣ никога не истиватъ въ своята топлина, нито дрѣматъ въ своята бдителностъ. Поскоро бихме могли да се страхуваме, че силитѣ на теготението биха прѣстанали да дѣйствуватъ.

Человѣкъ, създаденъ да бжде другаръ Божий и на земята и на небето, се поставя чрѣзъ онова създаване подъ специалното покровителство на Всемогущаго. Божиятъ образъ въ человѣка, обезобразенъ отъ грѣха, Небесниятъ Отецъ, въ голѣмата Си за насъ грижа, се старае да го възстанови. Погубения отъ грѣха человѣкъ Богъ копѣе да спаси. Плачащиятъ надъ Ерусалимъ Исусъ е жива картина за какво е сърдцето на божеството къмъ некаящия се грѣшникъ.

Чрѣзъ благи промисли, чрѣзъ търпеливо чакане, чрѣзъ много благодатни изявления, Любезниятъ търси да обърне къмъ Себе Си неспасенитѣ. Веднѣжъ спасенъ, человекъ, то и многото мисли Божии къмъ него силно дѣйствуватъ и измѣняватъ цѣлото битие повече и повече въ изгубения въ Едемската градина образъ. Псалмопѣвецътъ казва, че Богъ го е избавилъ, защото той уповавалъ въ Него.

Богъ е работникъ, и една отъ неговитѣ мисли за насъ е тази и ние да станемъ работници. Иисусъ каза: „Отецъ ми до сега работи, и азъ работя.“ Заповѣдта къмъ Християнитѣ е, „Иди, работи днесъ.“ Работа, жива, постоянна, е условието. Не е малка честъ това да работимъ ржка съ ржка, око съ око, и сърдце съ сърдце съ Създателя и Управителя на свѣта. Но Богъ, въ своитѣ мисли отъ благоволение къмъ Негова другаръ, человекъ, дава му тази честъ.

Въ великия прогресъ на свѣта най-важни епохи сж били направени отъ това, дѣто нѣкои человекъци сж мислили тѣй, както и Богъ мисли. Такива мисли поведоха старитѣ монаси мисионери да обърнатъ сѣвернитѣ народи къмъ Христа, тласнаха Лутера да проповѣдва и работи за реформацията, вдъхновиха Уесли да почне и ръководи евангелизаторското движение въ Англия, което е произвѣло прѣвратъ въ Християнското дѣло прѣзъ миналото столѣтие, подбуди Вилберфорса и Гарисона и Линкона да съсиятъ робната търговия и робството. Честитъ онзи человекъ, който може да мисли и работи съобразно плана, по който Богъ работи и мисли.

Черква на Колела. — Изобрѣтателътъ на тази постройка е единъ Американски свещенослужителъ, Благогов. Е. Притонъ. Той е на мнѣние, че ако не можали проститѣ членове на неговото събрание да дохождатъ на черква, то трѣбвало черквата да отиде при тѣхъ. Заради туй поръчалъ да се направи една черквица съ камбанария, и прозорци съ шарени джамове, 28 крака дълга и 17 широка, поставена на колела, да може да се тегли отъ мѣсто на мѣсто отъ дванайсетъ до четиринайсетъ коня. Тя костува 13,000 лева и събира около 60 души.

Възкрѣсението Христово.

„Наистина възкрѣсна Господъ“
(Лука 24; 34.)

Фактътъ на Христовото възкрѣсение е извънредно добръ удостовѣренъ. Нужно бѣше да се постави този фактъ вѣнъ отъ всѣки споръ, защото той лѣжи на основата на нашата вѣра. Господъ нашъ се погрижи да се яви слѣдъ възкрѣсението Си на онѣзи, които като Го познаваха прѣди смъртта Му, бѣха въ положение да се увѣрятъ въ тождествеността Му. Ако да бѣше се Той показалъ само на странни, които не Го познаваха по-прѣди, то послѣднитѣ щѣха да могатъ да кажатъ, че бѣха видѣли таквъ человекъ, по не щѣха да могатъ да свидѣтелствуватъ че Той бѣ сжщиятъ който бѣ погребенъ. Но понеже Той се показва на мжже като Тома и ги покани да турятъ пръститѣ си въ язвитѣ на гвоздеитѣ и ржката си въ ребрата Му, Той съ това даде на человекъцитѣ съвършено доказателство за Своето възкрѣсение, тѣй че всички можемъ да кажемъ „Наистина Христосъ възкрѣсна.“ Разказитѣ на Евангелиститѣ ни показватъ, че Христосъ се яви не по-малко отъ дванадесетъ пѣти на Своитѣ ученици.

Не ви ли е идвало на умъ, че много събития отъ прѣголѣма важность, за които разказва историята, и които всеобщо се вѣрватъ, не би могли по естеството на нѣщата да се освидѣтелствуватъ нито съ десетата частъ на доказателствата, що имаме за възкрѣсението Христово? Ако трѣбва да се отрече факта на Възкрѣсението Христово, то трѣбва да отхвърлимъ всѣко свидѣтелство и да утвърдимъ това що Давидъ е прибързано казалъ че, „Всички человекъци сж лъжци,“ и въ таквъ случай никой вече не би могълъ да се повѣри на думата на ближния си, и принуденъ би билъ да вѣрва само това що вижда съ очитѣ си, и втората стѣпка слѣдъ тази би била да не вѣрва человекъ на свидѣтелството на своитѣ чувства. Историческо съмнѣние за сжществуването на Наполеона Бонапарта, или за убийството на Юлия Цезаря, или за нормандското завоеване на Англия би било толкозъ разумно колкото и съмнѣние за възкрѣсението на Господа Иисуса. Ни едно отъ тѣзи събития нѣма такива свидѣтели като онѣзи, които свидѣтелствуватъ за Господа. Свидѣтели, които явно бѣха честни, защото тѣ страдаха

за своето свидѣтелство, и повечето отъ тѣхъ се изложиха на страшна смъртъ заради своята вѣра. Ние имаме повече и по-добри свидѣтелства за този фактъ, отколкото за кой да е другъ фактъ повѣствуващи отъ свѣтската или свещенна история. О! колко трѣбва да се радваме, ние, които полагаме вѣрата си за спасение свършено къмъ Христа, че е поставенъ вѣнъ отъ всѣко съмнѣние фактътъ, че „Христосъ възкрѣсна отъ мъртвитѣ.“

Спърджонъ.

ЮБИЛЕЯТЪ

НА БЪЛГАРСКОТО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО.

Прѣвъ тази пролѣтъ Българското Евангелско Дружество навършва двадесетъ и петъ години отъ основанието си. По поводъ на това Дружеството е наредило особена програма за отпразднуванетоъ въ Пловдивъ прѣвъ великденскитѣ празници

Двадесетъ и петъ годишния юбилей

на своята книжовно-духовна дѣятелностъ. Въ издадената отъ Дружеството *Покана* се казва между друго и слѣдующето:

„За да би се увѣнчалъ Юбилейскитъ Съборъ съ пълна сполука, той трѣбва да бѣде за всинца ни „врѣмена утѣшителни съ присѣтствието Господне.“ Прочее, като ви канимъ най-любезно да дойдите на Събора, ние молимъ всички изкрепни чада Божи по градове и села, дошли на Събора или не, да принасятъ непрѣстапни молби за Божието присѣтствие въ Събора и въ всичкитъ му дѣла. Ако просимъ съ вѣра, ние безъ друго ще сполучимъ. Богъ ще присѣтствува съ Духа Си и „рѣки отъ жива вода ще потекатъ“ не само за тѣзи, които ще дойдатъ, но и за всичкитъ черкви и общества — за цѣлия ни народъ, добръ ще е, ако всички българи Евангелисти, до които тази покана ще стигне, държатъ, прѣди и около Събора, особени събрания за молитва.“

Ние отъ сърдце желаемъ успѣха на Юбилейния Съборъ. Богъ изобилно да излѣе благословението Си върху всичкитъ му дѣла.

РАЗНИ.

Изобщо се вѣрва, че царуването на Английската Кралица Виктория е било мирно. При все това едно Английско списание ни увѣдомява, че прѣвъ нейното царуване войната и приготовленията за война сж коштували 62,500,000,000 лева. Британското правителство изживява годишно за своята войска и морина 1,050,000,000 лева. Сегашната война въ Южна Африка ще прибави вѣколко милиарда лева на горнята огромна сума. Войната е дѣйствително игра, която докарва всѣка държава до просия. И тази държава, която спечели гуѣн, както и онази която прѣтърпи е поразена.

Прѣобразуване календаря въ Русия. — Рускиятъ Императоръ е назначилъ една комисия отъ духовни лица и миряне за да прѣобразува календаря на Православната Черква и да го съобрази съ Григориянския календаръ, що се употрѣбява въ западна Европа. Извѣстно е, че Юлианскитъ календаръ се основава на погрѣшни астрономически прѣсмѣтвания, и че до сегашната разлика отъ 12 дена помежду този календаръ и Григорианския вече се увеличава съ още единъ день. Рускитѣ търговци и дипломатическитѣ и консулски тѣла търпятъ най-големъ неудобства въ своитѣ сношения съ чуждестранни страни и заради това сж настоявали за тази реформа. Възражения противъ реформата до сега сж се правили изключително отъ страна на черквата. Светий Синодъ твърди, че усвоеннето на Григориянската система ще да лиши дванайсетъ свети, всѣкого отъ дена му и разбърка наредбитѣ имъ за цѣлата година. Това възражение до голѣма степенъ се е обезсилило, и очаква се отъ 1901 година че и Русия ще въведе Григориянския или Латинския Календаръ, и по всѣка вѣроятностъ всички други Православни страни — Румѣния, Гърция, Сърбия, България и Черна Гора ще послѣдуватъ примѣра на Русия.

КНИЖНИНА.

Списания и вѣстници получени въ редакцията:
Българка, мѣсечно плюстровано домашно списание Год. IV. Книжка IV. Ловечъ.

Святъ, мѣсечно земеделѣческо списание за економия, земеделѣне и скотовѣдство. Год. III. м. Февруарий. № 1 и 2.
Разписъ, на лекциитѣ за лѣтното полугодие, 1899-1900 год. на Висшето училище въ София.

Домашенъ Приятель, мѣсечно плюстровано списание за наука, религия, промышленость и домакинство. Год. XII. Брой 3. Самоковъ.

Вѣстници: „Нар. Права“, „Новъ Вѣкъ“, „Прѣпоречъ“, „България“, „Работа“, „Народна Дума“, „Голгота“, „Народенъ Листъ“, „Надежда“, „Извѣстникъ“, „Изгрѣвъ“, „Янтра“,